

Materiály na rokovanie HSR SR
Dňa 24. augusta 2015

č. 2)

Stanovisko k Návrhu zákona o športe

Všeobecne k návrhu:

Návrh zákona o športe (ďalej aj "návrh zákona") sa predkladá na základe úlohy č. 7 v mesiaci jún v Pláne legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2015.

Cieľom návrhu zákona je normatívna regulácia vzťahov v športe na základe ich detailného poznania, pochopenia a snahy pozitívnym spôsobom ovplyvniť ich ďalšie smerovanie. Návrh zákona je formulovaný ako nosný zákonný predpis úpravy a regulácie vzťahov medzi subjektmi v športe, čím je odôvodnená šírka normatívneho záberu jeho obsahu. Dotýka sa vzťahov medzi subjektmi v športe súkromnoprávneho, ale aj verejnoprávneho charakteru, pričom zasahuje do takmer každého právneho odvetvia.

Šport je potrebné, a to aj v zmysle viacerých dokumentov na Európskej úrovni, na úrovni normotvorby Európskej únie považovať za fenomén a definovať jeho úlohu v spoločnosti. Preto sa šport v zmysle návrhu zákona chápe ako predmet verejného záujmu (ustanovenie § 2), čím odzrkadľuje a reflektuje moderné vnímanie športu ako fenoménu v európskom, ale aj svetovom meradle. Športu sú už dnes pripisované sociálne, ekonomické, hospodárske ako aj regeneračné či zdravotné vlastnosti. Športu je vlastná jeho výrazná ekonomická a hospodárska stránka, ktorá šport definuje ako významný prvok hospodárstva a ekonomickej kondície štátov v mikroekonomickom a makroekonomickom meradle. Návrhu zákona o športe ponúka viacero mechanizmov skvalitnenia správy a riadenia procesov v športe.

Návrh zákona, ako nevyhnutné minimum akejkoľvek zákonnej úpravy vzťahov v športe jednoznačne vychádza z autonómie športovej obce, tak aj zo špecifickosti športu ako fenoménu (zohľadnenie čl. 165 Zmluvy o fungovaní Európskej únie). Na základe uvedených východísk je potrebné vnímať špecifický legislatívny prístup k úprave viacerých čiastkových otázok športu.

Vo vzťahu k dôležitej otázke financovania športu, štát by mal v zmysle návrhu zákona na centrálnej úrovni podporovať z prostriedkov štátneho rozpočtu či z verejných zdrojov iba "uznané športy" v zmysle definície tohto pojmu v ustanovení § 3 písm. f) návrhu zákona. Týmto opatrením dôjde k zamedzeniu možnosti snahy o účelovú kreáciu nových, mnohokrát celospoločensky a historicky neetablovaných športov, ich následnej inštitucionalizácie vo forme športových klubov či zväzov (občianskych združení) - to s cieľom následného žiadania štátu prostredníctvom žiadostí o poskytnutie verejných financií. Bez previazanosti financovania športu len vo vzťahu k uznaným športom (pričom proces a mechanizmus uznávania je ozrejmenej v samotnom pojme uznaný šport) by návrh zákona neprispel k odstráneniu dnešného stavu, v ktorom sú na to príslušné štátne orgány konfrontované s hore uvedenou, často krát účelovo vytvorenou situáciou.

Žiadateľ o verejné prostriedky musí spĺňať základné minimálne podmienky v zmysle návrhu zákona, čím dochádza k určitej kvalitatívnej filtrácii subjektov, ktoré sú oprávnené žiadať štát o poskytnutie verejných prostriedkov.

Návrh zákona podstatným spôsobom zjednocuje terminológiu subjektov v športe - zavádza sa pojem športová organizácia, ktorý zastrešuje dnes takmer všetky reálne využívané typy právnických osôb v oblasti športu.

V rozsahu zavádzania systematiky a organizácie subjektov športovej obce návrh zákona poskytuje úpravu zväzovej úrovne, pričom sa zavádza úprava tak športových zväzov, ako aj detailnejšia úprava národných športových zväzov. Návrh zákona vychádza z myšlienky, že iba "národný športový zväz" môže byť národným predstaviteľom konkrétneho športu na Slovensku, lebo pozná najlepšie problematiku športu, ktorý zastrešuje ako organizácia s obligatórnou právnou formou občianskeho združenia združujúca športové organizácie a záujmové skupiny pôsobiace v príslušnom športe (športovci, tréneri, rozhodcovia, delegáti a pod.). Z tejto pozície mu plynú aj zvýšené nároky na aktivity národného športového zväzu v rozsahu správy a riadenia športu. Za subjekty v športe sa v zmysle návrhu zákona samozrejme považujú aj športovní odborníci, či samotní športovci. Vzájomnosť vzťahu medzi športovcom a športovými organizáciami, ktorá následne definuje mnohé synalagmatické práva a povinnosti týchto subjektov je vyjadrená novým zákonným pojmom - príslušnosť k športovej organizácii.

Predkladaný návrh zákona výrazne posilňuje pozíciu profesionálnych športovcov - zavádza sa ich pracovnoprávny pomer so športovým klubom. Návrh zákona o športe zavádza relatívne pokrokové riešenie v rovine možnosti prestupov športovcov z jedného športového klubu, do iného. Prestupom sa myslí zmena klubovej príslušnosti športovca. Návrh zákona zavádza revolučnú myšlienku, a teda - športovci bez zmlúv so športovými klubmi sa môžu kedykoľvek rozhodnúť o tom, "za koho chcú hrať", teda v prospech ktorej športovej organizácie chcú vykonávať športovú činnosť. Samozrejme, je legitímne, aby športový zväz mohol limitovať toto právo športovca - napr. ustanovením maximálneho počtu takýchto prestupov za jednu súťažnú sezónu. Na základe systematiky úpravy statusu športovcov v návrhu zákona sa vytvárajú nasledujúce zmluvné typy: zmluva o profesionálnom vykonávaní športu, zmluva o amatérskom vykonávaní športu, zmluva o príprave talentovaného športovca.

Podstatnou časťou návrhu zákona je zavedenie "Informačného systému športu" (ďalej aj "ISS"). Týmto krokom sa zásadným spôsobom posilňuje priehľadnosť a verejná kontrola finančných tokov - verejných financií v športe. Ktorýkoľvek občan Slovenskej republiky bude mať možnosť verejne sledovať toky a smerovanie, účelové využitie verejných prostriedkov v športe. ISS je navrhovaný tak, aby bol efektívnym nástrojom na kontrolu nakladania s verejnými prostriedkami "zdola" športovcami, športovými odborníkmi, funkcionármi, ktorí najlepšie poznajú potreby, nákladové položky svojho športu a ich ceny. ISS ponúkne nepretržitý verejný prístup k informáciám o použití verejných prostriedkov vrátane účelu použitia.

Návrh zákona zavádza pozíciu "kontrolór" športovej organizácie a "hlavný kontrolór športu". Tieto osoby majú byť nápomocné športovým organizáciám odborným poradenstvom a dohľadom nad ich internými aktmi správy a riadenia konkrétneho športu, čím dôjde k posilneniu snahy o dodržiavanie príslušných právnych predpisov.

Predkladaný návrh zákona zavádza aj nové možnosti financovania športu zo súkromných zdrojov (zmluva o sponzorstve v športe). Podmienkou pre využitie navrhovaných daňových benefitov zmluvy o sponzorstve v športe je, že zmluvu so sponzorom uzavrie športová organizácia registrovaná v ISS, ktorá má spôsobilosť na prijímanie verejných prostriedkov. Zmluvou musí sponzor, ako aj sponzorovaný zadefinovať jasný účel využívania sponzorského. Zmluva, ak si chcú jej zmluvné strany uplatniť všetky daňové a finančné benefity, musí byť zverejnená v ISS. Ide o transparentný nástroj "kontroly" sponzorských plnení, pričom sekundárnym efektom bude možnosť štátu na centrálnej úrovni zozbierať relevantné informácie o výške finančných prostriedkov súkromného charakteru v športe.

Návrh zákona upravuje aj postavenie a úlohy subjektov verejnej správy v športe (verejnej správy, t.j. štátnej správy a územnej samosprávy).

Návrh zákona reaguje na nedostatočnosť trestnoprávnej zákonnej úpravy, kedy na základe aktuálne existujúcich trestných činov nie je možné efektívne stíhať a postihovať korupciu v športe. Za týmto účelom návrh zákona o športe predkladá novú skutkovú podstatu trestného činu športovej korupcie, novelizáciou Trestného zákona.

Predkladaný návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi, medzinárodnými zmluvami a medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, a právom Európskej únie.

Návrh zákona zakladá zvýšené nároky na štátny rozpočet, nezakladá zvýšené nároky na rozpočty obcí a vyšších územných celkov. Predkladaný návrh zákona má pozitívne sociálne vplyvy, pozitívny vplyv na podnikateľské prostredie, nepredpokladá negatívny dopad na životné prostredie a predpokladá pozitívny dopad na informatizáciu spoločnosti.

Návrh zákona bol predmetom medzirezortného pripomienkového konania v dňoch od 9. júla 2015 do 29. júla 2015. Predkladá sa s rozpormi s týmito subjektmi: Ministerstvo financií SR, Združenie miest a obcí Slovenska, Klub 500 a Konfederácia športových zväzov.

Stanovisko AZZZ SR :

Pozitívne hodnotíme priebeh pripomienkového konania s poukazom to, že základné atribúty zdravotného poistenia sa nemenia.

Záver :

AZZZ SR odporúča materiál na ďalšie legislatívne konanie.